نفت و انرژی

تقویت هم‌افزایی وزارت نفت و کمیسیون انرژی مجلس برای حل مشکل ناترازی

وزیر نفت گفت: جمع‌بندی نظرات در نشست با اعضای کمیسیون انرژی به گونه‌ای بود که هم‌افزایی وزارت نفت و کمیسیون انرژی مجلس برای حل ناترازی انرژی ایجاد شود. هدف این است با کمترین تبعات، سوخت مورد نیاز تأمین شود. به گزارش زمان به نقل از وزارت نفت، محسن پاک‌نژاد پس از پایان نشست با نمایندگان کمیسیون انرژی مجلس در وزارت نفت، درباره این نشست اظهار کرد: نشست خوبی با اعضای کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی داشتیم. این نشست‌ها فرصت بسیار خوبی است که برخی مسائل و مشکلات ازجمله ناترازی حامل‌های انرژی به بحث گذاشته و از نظرات اعضای کمیسیون انرژی استفاده شود.

وی با بیان اینکه در این نشست همکاران بخش نفت، گاز و پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی گزارش‌های خوب و مثبتی ارائه دادند، افزود: جمع‌بندی نظرات به‌گونه‌ای بود که هم‌افزایی بین وزارت نفت و کمیسیون انرژی برای تدبیر و برنامه‌ریزی برای حل ناترازی انرژی ایجاد شد تا در ماه آینده با کمترین تبعات، سوخت مورد نیاز تأمین شود و این شرایط را پشت سر بگذاریم.

وزیر نفت با اشاره به اینکه نشست‌هایی که با اعضای کمیسیون انرژی برگزار می‌شود، کاملاً تخصصی است، گفت: فضا و محیط بسیار مناسبی است تا تبادل‌نظر انجام شود و بتوان مشکلات را حل کرد. در مجموع مدیران نفت از تداوم برگزاری این نشست‌ها در بازه زمانی منظم استقبال می‌کنند.

پاک‌نژاد با تأکید بر اینکه ناترازی انرژی در کشور مربوط به یک دوره کوتاه‌مدت چندماهه یا چندساله نیست، افزود: سال‌هاست تدابیر لازم برای سرمایه‌گذاری و توسعه میدان‌های گازی اندیشیده نشده و بنا بر دلایلی با تأخیرهایی مواجه بوده است که این موضوع بر مقدار تولید گاز اثر می‌گذارد. وی با بیان اینکه در حوزه مدیریت تقاضا و بهینه‌سازی مصرف نیز باید در این سال‌ها اقداماتی انجام می‌شد که در زمان مقتضی صورت نگرفته است، تصریح کرد: هرچقدر افزایش تولید محقق می‌شود، افزایش مصرف با شتاب بیشتری روند صعودی می‌گیرد. این فاصله شتاب مصرف با تولید همان ناترازی انرژی است. وزیر نفت گفت: با تمرکز بر مدیریت تقاضا و بهینه‌سازی مصرف و راهکارهایی که در این رابطه اتخاذ می‌شود، تلاش می‌کنیم چالش‌ها به حداقل برسد.

افزایش ۱۳ درصدی گاز تحویلی به بخش خانگی

سخنگوی شرکت ملی گاز ایران گفت: گاز تحویلی به بخش خانگی در روز یکشنبه- دوم دی‌ماه، ۱۳ درصد نسبت به روز مشابه سال گذشته افزایش داشته است.

به گزارش زمان به نقل از وزارت نفت، سیدحسن موسوی سخنگوی شرکت ملی گاز با بیان اینکه روز یکشنبه، دوم دی‌ماه، ۸۵۶ میلیون مترمکعب گاز طبیعی به خط سراسری تحویل شده است، گفت: از این مقدار ۶۱۶ میلیون مترمکعب گاز طبیعی معادل ۷۲ درصد کل گاز شیرین تولیدی در بخش خانگی، تجاری و صنایع جز مصرف شده است. وی با اشاره به افزایش برودت سرما در هفته‌های اخیر تصریح کرد: گاز تحویلی به بخش خانگی در روز یکشنبه، ۱۳ درصد نسبت به روز مشابه پارسال افزایش داشته است. سخنگوی شرکت ملی گاز ایران درباره اینکه هم اکنون چه مقدار گاز تحویل نیروگاه‌ها می‌شود، اظهار کرد: روز یکشنبه ۱۱۸ میلیون مترمکعب گاز به نیروگاه‌ها تحویل شده است. پس از برودت هوا و پیش‌بینی کاهش دما، مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهوری، محسن پاک‌نژاد، وزیر نفت و جمعی از مسئولان کشور با هدف مصرف بهینه و تأمین سوخت زمستانی با انتشار پیام‌های تصویری با مکتوب از مردم برای مشارکت در پویش «۲ درجه کمتر» دعوت کردند.

تزریق روزانه ۵۸۵ میلیون مترمکعب گاز شیرین به خطوط سراسری گاز

مسئول ارشد مخازن متمرکز عملیه در شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی گفت: روزانه ۵۸۵ میلیون مترمکعب گاز شیرین از ۱۳ پالایشگاه گازی پارس جنوبی به خطوط سراسری گاز کشور تزریق می‌شود

به گزارش زمان به نقل از شانا، مسعود زنگنه در حاشیه بازدید اصحاب رسانه از مجتمع گاز پارس جنوبی، با بیان اینکه هشت مخزن متمرکز موجود در پارس جنوبی ظرفیت ذخیره‌سازی اسمی ۶۴۰ هزار مترمکعب معادل ۴ میلیون بشکه را دارند، اظهار کرد: روزانه ۴۵۰ هزار بشکه میعانات گازی به پالایشگاه میعانات گازی خلیج فارس و ۱۲۰ هزار بشکه به پتروشیمی نوری ارسال می‌شود. وی با اشاره به اینکه هم اکنون ۷۰ درصد بنزین کشور از طریق پالایشگاه ستاره خلیج فارس تولید می‌شود، افزود: تأسیسات ذخیره‌سازی میعانات گازی در پارس جنوبی دارای دو ایستگاه اندازه‌گیری در ورودی مخازن و دو ایستگاه اندازه‌گیری در خروجی آن هستند که در واقع کمیت و کیفیت میعانات را محاسبه می‌کنند. مسئول ارشد مخازن متمرکز عملیه در شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی با اشاره به اتصال تأسیسات ذخیره‌سازی میعانات گازی در پارس جنوبی به گوی‌های شناور برای صادرات گفت: برنامه‌های کوتاه‌مدت برای توسعه این تأسیسات تقریباً به نتیجه رسیده و طرح‌های بلندمدت بر اساس برنامه‌ریزی‌های موجود تا پایان سال ۱۴۰۴ به نتیجه خواهد رسید.

وزیر جهادکشاورزی: از معیشت مردم در هر شرایطی حمایت می‌کنیم

بازار کالاهای اساسی از ثبات برخوردار است

وزیر جهادکشاورزی با بیان اینکه حوزه محصولات کشاورزی و کالاهای اساسی در ماههای اخیر از یک ثبات نسبی برخوردار بوده است، گفت: طبق برنامه‌ریزی علاوه بر حمایت از تولید داخلی، تلاش داریم مشکلی برای سفره و معیشت مردم رخ ندهد.

به گزارش زمان به نقل ازایرنا، غلامرضا نوری قزلجه دیروز سه شنبه در نخستین نشست خبری خود درباره تخصیص ارز به کالاهای اساسی در سال آینده افزود: ارز ترجیحی تامین شده در بودجه سالانه برای کالاهای اساسی چون در دارو تجهیزات پزشکی و کالاهای اساسی تعلق خواهد گرفت. وزیر جهاد کشاورزی اظهار داشت: در بودجه سال آینده نسبت به سال ۱۴۰۳ حدود ۳ میلیارد دلار کاهش داریم که به طور طبیعی روی محصولات اساسی تاثیرگذار خواهدبود اما ما این را فرصتی برای حمایت از تولید داخلی می دانیم. وی تصریح کرد: بودجه سال آینده با وجود اینکه محدودیتی برای ما ایجاد می کند در عین حال گشایشی برای حمایت از تولید داخل نیز خواهد بود. نوری قزلجه گفت: هرگونه تغییر سیاست در این حوزه برای حمایت از تولید داخلی یا صرفه جویی‌های ارزی که قرار است، اتفاق بیفتد سفره مردم و دهک‌های پایین جامعه برنامه ریزی لحاظ می‌شود تا مشکلی برای سفره و معیشت مردم پیش نیاید. نوری قزلجه درباره احتمال تورم مواد خوراکی در سال آینده افزود: تغییراتی که در نرخ ارز توافقی اتفاق افتاده یا کاهش ارز ترجیحی یک آثار تورمی خواهد داشت اما تلاش داریم که این آثار واقعی باشد و آثار روانی روی آن سوار نشود تا عدد بزرگی که مورد انتظار است رخ ندهد. وی با یادآوری اینکه کاهش اثرات تورمی به عوامی چون حمایت از تولید داخلی، بهبود شرایط اقتصادی کشور و کنترل تورم باز می گردد، اظهار داشت: در جایی که مربوط به کالاهای اساسی و سفره مردم باشد، منابع به طور قطع از طریق دیگری جبران خواهد شد. وزیر جهاد کشاورزی یکی از رویکردهای این وزارتخانه را اجرای دقیق برنامه هفتم پیشرفت در حوزه کشاورزی برشمرد و گفت: بنا داریم در دولت چهاردهم واردات شکر را در انتهای دولت به صفر برسانیم. وی یکی دیگر از برنامه های این وزارتخانه را تولید میوه‌های گرمسیری و بویژه موز دانست که حجم زیادی از واردات را به خود اختصاص داده است و در این باره توضیح داد: برنامه‌ریزی‌های لازم انجام شده است تا واردات این بخش نیز با افزایش تولید داخلی به صفر نزدیک شود. وزیر جهادکشاورزی یکی از محورهای اصلی برنامه هفتم را حوزه آب و خاک دانست و تاکید کرد که توجه به این بخش نیازمند تامین منابع مالی مورد نیاز طبق برنامه هفتم است. نوری قزلجه با تاکید بر اینکه محصولات کشاورزی تولیدی ایران از بسیاری نقاط جهان سالم تر است، افزود: از نظر مصرف سموم و کودهای کشاورزی تولیدات کشاورزی باید استانداردسازی صورت گیرد و ملزم به شناسه دار کردن مزارع و محصولات کشاورزی هستیم که با همکاری بهره برداران انجام خواهد شد. وی با یادآوری وجود ناترازی در بخش انرژی اظهار داشت: از آنجا که قطع انرژی در بخش کشاورزی قابل جبران نیست، این بخش در آخرین اولویت اعمال برنامه های قطعی قرار گرفته است؛ از این رو در ماههای آتی که مصرف برق در حوزه کشاورزی بیشتر می شود، هماهنگی های لازم با وزارت نفت و نیرو انجام شده تا قطعی برق و گاز در بخش کشاورزی به حداقل برسد. وی همچنین با ارایه گزارشی از عملکرد ۱۲۰ روزه دولت چهاردهم در بخش کشاورزی و امنیت غذایی اظهار داشت: در ابتدای دولت با هماهنگی صورت گرفته با بخش های دیگر، مطالبات کشاورزان از جمله گندمکاران و کلزاکاران تسویه شد.

جلسات شورای‌عالی کار برای مزد ۱۴۰۴ هنوز آغاز نشده است

نماینده کارفرمایان در شورای‌عالی کار با ابراز "جلسات شورای‌عالی کار برای مزد ۱۴۰۴ هنوز آغاز نشده است." گفت: حدود ۴۵درصد هزینه‌های زندگی بحث مسکن است، امیدواریم با تدبیر دولت این موضوع حل شود.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، علی‌اصغر آهنی‌ها، نماینده کارفرمایان در شورای‌عالی کار درباره شروع جلسات شورای‌عالی کار گفت: چندین جلسه بررسی درباره دستمزد با حضور کارشناسان تشکیل شده است، اما هنوز به‌صورت رسمی جلسات شورای‌عالی کار آغاز به کار نکرده است. وی با یادآوری اینکه مطابق ماده ۴۱ قانون کار دستمزد می‌بایست با توجه به نرخ تورم رسمی اعلامی و سبد معیشت کارگران تعیین شود افزود: در سال‌های گذشته بارها درخواست این را داشته‌ایم که بخشی از هزینه‌های زندگی کارگران از سوی دولت پرداخت شود، اما اقدامی نشده است. آهنی‌ها با اشاره به قرارگاه مسکن کارگران گفت: بخشی از هزینه‌های زندگی در مسکن خلاصه می‌شود. در صورت حمایت و اقدام دولت برای مسکن کارگران می‌توانیم ۴۵درصد هزینه‌های زندگی را حل کنیم، چرا که مسکن حدود ۴۵درصد هزینه زندگی را صرف می‌کند، واقعیت اقتصادی ما این است که اقشار ضعیف کشور به‌خاطر نرخ تورم تحت فشار قرار دارند.

نماینده کارفرمایان در شورای‌عالی کار با بیان اینکه حمایت از تولید و صنعت به‌معنی حمایت از دستمزد و اشتغال است گفت: در صورتی که اشتغال رونق داشته باشد، کارگران می‌توانند کار و درآمد داشته باشند، اما درصورتی که اشتغال به‌هردلیل از بین رود، درآمد کارگر هم تحت‌الشعاع است. آهنی‌ها با اشاره به قطعی برق صنایع گفت: قزوین یک استان صنعتی است، در حالی که بیشتر استان‌های کشور صنعتی نیستند، متأسفانه در حوزه نانرازی انرژی، طبق قانون بهبود فضای کسب‌وکار، موضوع قطع برق نباید صنعت را در اولویت قرار دهد، چون دقیقاً جایی است که تولید ثروت می‌کند، اما متأسفانه سیاست‌های غلط اجرایی در استان قزوین باعث شده است صدها میلیارد ریال خسارت به واحدهای صنعتی وارد شود. وی گفت: زیان واحدهای صنعتی به‌لحاظ خرابی قطعات هنگام قطعی برق و فرصت ازدست‌رفته تولید بود و این درحالی است که در استان ما و سایر استان‌های همجوار، منازل مسکونی دارای برق در پیک مصرف تابستان کولرهای خودشان را تا صبح روشن می‌گذاشتند. وی یادآور شد: باید شرایطی ایجاد کنیم که سرمایه‌گذار رغبت پیدا کند و وارد عرصه تولید شود.

باید به صورت شبانه روزی بر بازارها نظارت شود

نماینده مردم ایلام در مجلس شورای اسلامی گفت: ضمن جلوگیری از رانت خواری در بخش انرژ باید دستگاههای اجرایی وی افزود: در سایه بی تدبیری شاهد هستیم که وزارت نفت و وزارت نیرو وظایف خود را به یکدیگر پاس می‌دهند و پیش بینی‌های لازم را برای تامین انرژی انجام نمی‌دهند و ما هر سال با مشکلات قطعی برق و گاز روزهای اخیر شاهد قطعی برق واحدهای تولیدی و بنگاههای اقتصادی هستیم که آثار منفی خودش را در بخش تولید می‌گذارد. روبرو هستیم. نماینده مردم ایلام در مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: چرا مردم باید تاوان ضعف ها و این نوع مدیریت کردن‌های غلط را دهند؟ گرانی‌ها کمر مردم را می شکند این در حالی است که مردم همواره پشتوانه نظام هستند و اگر مردم در صحنه باشند، هیچ کشوری قادر نخواهد بودبا جمهوری اسلامی ایران مقابله کند. عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی با تاکید بر اینکه حتماً باید از رانت خواری در بخش انرژ جلوگیری شود گفت: همچنین باید به صورت شبانه روزی بر بازارها نظارت شود و کنترل قیمت‌ها جدی گرفته شود. سازمان تعزیرات حکومتی و دستگاههای اجرایی باید در این زمینه فعال باشند و اجازه ندهند که به بهانه گرانی ارز، کالاهای مختلف گران شود.

صحبت از اقتصاد آزاد در شرایط جنگ اقتصادی، موضوعیت ندارد

رئیس اتاق بازرگانی ایران و چین تاکید کرد: ما در حال حاضر درگیر جنگ اقتصادی هستیم و در این شرایط صحبت از اقتصاد آزاد موضوعیت ندارد.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، مجیدرضا حریری رئیس اتاق بازرگانی ایران و چین در رابطه با قیمت گذاری دستوری، اظهار کرد: حذف قیمت گذاری دستوری بیشتر شبیه غر غر کودکانه رانتی است. شما نمی‌توانید بگویید از قیمت گذاری دستوری خوشتان نمی‌آید اما از برق و آب با قیمت گذاری دستوری بهره مند می‌شود و با واردات و عوارض را بر اساس قیمت گذاری دستوری محاسبه می‌کنید. این راه درست نیست بلکه یا همه چیز باید بر مبنای روابط بازار باشد یا اگر پذیرفته شد که در نهاده‌های تولیدی از سوسید بهره مند شوید، باید نظارت، دستور و قیمت گذاری دستوری را هم در زمان فروش محصولات خود بپذیرید. وی عنوان کرد: شخصاً موافق این هستم که در این فرآیند همه این موارد حذف شوند و به قیمت بازار برگردیم و در نهایت دولت برای حمایت باشد. به عنوان مثال اگر قرار است یارانه‌ای به مردم پرداخت شود طبق همان رسم قدیمی هدفمندسازی یارانه‌ها که هیچ وقت اتفاق نیافتاد، صورت گیرد و یارانه مستقیم به مصرف کننده و مستحق آن پرداخت شود. رئیس اتاق بازرگانی ایران و چین ادامه داد: ما در حال حاضر درگیر جنگ اقتصادی هستیم و در این شرایط صحبت از اقتصاد آزاد موضوعیت ندارد. اما اگر زمانی همه شرایط فراهم بود، لازم است روی موضوع پرداخت یارانه به مردم تمرکز بیشتری صورت گیرد تا یارانه در اختیار جامعه هدف قرار بگیرد نه به این شکلی که در حال حاضر، پرداخت می‌شود. وی تصریح کرد: دولت باید خدمات اجتماعی رایگان را به جای پرداخت یارانه به مردم ارائه دهد. برای مثال می‌توان به مردم کارت‌های اعتباری داد که برای حمل و نقل از وسایل نقلیه عمومی استفاده کنند. یا بخش زیادی از مردم هزینه درمان بسیار زیادی پرداخت می‌کنند و دولت می‌تواند به جای یارانه نقدی به آنها، خدمات درمانی بدهد به این شکل که اعتباری داشته باشند و پیش هر پزشکی که خواستند آن اعتبار را هزینه کنند. رئیس اتاق بازرگانی ایران و چین گفت: معضل دیگر مربوط به تحصیل و هزینه تحصیل بچه‌ها است. دولت می‌تواند در این مورد هم اعتباری در اختیار خانواده قرار دهد تا به قدر آن اعتبار، برای فرزندان خود آموزش بخرند. منظور از یارانه هدفمند باید اینها باشد. حریری در پایان خاطرنشان کرد: هدف این است اقشار مختلف جامعه را به راحتی با خدمات اجتماعی رایگان و خرید خدمت از بخش خصوصی این شرایط را مدیریت کند. اینها کارهای بسیار ساده ای است که به دلیل اینکه رانتی نیست و نیم تومان با آن شعار پوپولیستی داد در هیچ دولتی با اقبال مواجه نمی‌شود.

ایران سومین کشور تربیت کننده مهندس در دنیا است

رئیس سازمان برنامه و بودجه با اشاره به اینکه، کشور ایران سومین کشور تربیت‌کننده مهندس در دنیا است، گفت: ظرفیت تربیت سالیانه ۲۳۰ هزار مهندس، باید با سایر ظرفیت‌ها از جمله منابع طبیعی، معادن و مرزهای گسترده دریایی در جهت توسعه تلفیق شود.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، حمید پورمحمدی معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه با اشاره به مهندسی فرهنگ در ایران گفت: ما در این سالیان پل‌ها، فرودگاه‌ها و تاسیسات مختلفی ساختیم، در دوره قبل از این سده هم کارهای خوبی اتفاق افتاد و همینطور پیش‌تر از آن تا صدراسلام؛ همیشه مهندسان ما شاهکار خلق کردند و این موضوع در شهرسازی و احداث بنا، کشتی‌سازی و... نیز صادق است. حتی شهر هگمتانه در ایران باستان را می‌توان در این رده مورد سنجش قرار داد. وی یادآور شد: تمامی موارد فوق را بیان کردم که بگویم این مسیر حلقه به حلقه در نهایت به جامعه مهندسان مشاور فعلی ختم می‌شود و اهمیت فعالیت‌های مهندسان ما همراستا بودن فعالیت‌ها با اقلیم مانست که در طول تاریخ به شکل گسترده‌ای می‌توان شاهد آن بود. پورمحمدی خاطرنشان کرد: مهندسی به ادبیات شاعرانه ما نیز ارتباط تنگاتنگی دارد و در اشعار شاعران ما این را می‌توان به فراوانی مشاهده کرد و درک بهتری از پیچیدگی مهندسی را در شعر فهمید. وی در مراسم پنجاهمین سالگرد تاسیس جامعه مهندسان مشاور گفت: کشور ایران سومین کشور تربیت‌کننده مهندس در دنیا است با رقمی حدود ۲۳۰ هزار مهندس در سال است. یکی از ظرفیت‌های بزرگ ما تربیت مهندس است و رکن بعدی پتانسیل‌های کشور ماست. کشور ما در چهار فصل سال در هر سوی اقلیم‌مان در هر وقتی از سال از لحاظ جوی دارا هستیم و مرز گسترده دریایی، هفتمین کشور بزرگ جهان از لحاظ معادن، دومین کشور جهان از لحاظ ذخایر اثبات شده گاز، ۱۱ بندر بسیار مهم و اساسی و... رکنی که باید وجود داشته باشد، ترکیب قابلیت‌های سرزمین با پتانسیل‌های مهندسین کشورمان است.

نگاه روز

سرمایه‌گذاری بانک‌ها؛ موتور محرک تولید و توسعه اقتصادی

مجتبی شهرابی فراهانی

سرمایه‌گذاری بانک‌ها طی یک دهه اخیر با محدودیت‌های قانونی مواجه شده که یکی از نتایج آن کاهش چشمگیر نرخ رشد موجودی سرمایه در اقتصاد بوده است. در این شرایط، احیای نقش بانک‌ها برای سرمایه‌گذاری در بخش‌های استراتژیک ضروری است، زیرا این نهادهای مالی می‌توانند با تمرکز بر طرح‌های زیربنایی و تولیدی، ارزآوری، اشتغال‌زایی و رشد تولید ناخالص داخلی را افزایش دهند. برای اثربخشی، سرمایه‌گذاری‌ها باید هدفمند، تحت نظارت شفاف و با برنامه‌ای برای واگذاری بنگاه‌ها پس از رشد و بلوغ باشد تا منجر به انحصار بانک نشود.

بحث سرمایه‌گذاری بانک‌ها طی یک دهه اخیر از موضوعات جدی در سیاست‌گذاری‌های اقتصادی بوده است. تجربه‌های جهانی همانند کره جنوبی در دهه ۶۰ میلادی، نشان می‌دهد که این کنش بانک‌ها می‌تواند نقش مثبتی در رشد اقتصادی داشته باشد؛ به‌ویژه در کشورهایی که بازار سرمایه توسعه‌یافته‌ای ندارند. در ایران نیز بیشتر تامین مالی‌های خرد و کلان اقتصادی به صورت مستقیم یا غیرمستقیم توسط بانک‌ها انجام می‌شود. در این میان اما هدف از تصویب قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در سال ۱۳۹۴، جلوگیری از سرمایه‌گذاری بانک‌ها در فعالیت‌های غیربانکی بود. این قانون نه تنها اهداف تصمیم‌گیران را محقق نساخت، بلکه بسیاری از پروژه‌های تولیدی و عمرانی را نیز از حمایت مالی بانک‌ها محروم کرد.

سرمایه‌گذاری بانکی در ایران، تنگنای قانون و چالش‌های توسعه اقتصادی

سرمایه‌گذاری بانک‌ها در ایران عموما از دو مسیر قانونی، یعنی مشارکت حقوقی و سرمایه‌گذاری مستقیم ، انجام می‌شود. طبق آیین‌نامه فصل سوم قانون عملیات بانکی بدون ربا، بانک‌ها مجاز به تامین سرمایه شرکت‌های سهامی جدید یا خرید سهام شرکت‌های موجود هستند. همچنین، بانک‌ها می‌توانند طرح‌های تولیدی و عمرانی را مستقیماً اجرا کرده و برای این منظور شرکت‌های سهامی جدید تاسیس کنند. اما تصویب مواد ۱۶ و ۱۷ قانون رفع موانع تولید، محدودیت‌های جدی برای سرمایه‌گذاری بانک‌ها ایجاد کرد. این مواد بانک‌ها را ملزم کرد که از بنگاه‌هایی با فعالیت‌های غیربانکی خارج شوند و تنها در چارچوب مشخص در فعالیت‌های بانکی سرمایه‌گذاری کنند. در حال حاضر بانک‌ها می‌توانند فقط حداکثر ۲۰ درصد سرمایه پایه خود را به سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های بانکی اختصاص دهند. اگرچه هدف از تصویب این قانون، کاهش ریسک‌های بانکی و جلوگیری از ایفای نقش بانک‌ها به عنوان یک بازیگر اقتصادی در عرصه سرمایه‌گذاری بود؛ اما اجرای این سیاست، به دلیل عدم درک درست از ماهیت بانکداری و نقش آن در توسعه اقتصادی کشور، نبود ابزارهای جایگزین و نهادهای کارآمد در راستای بسط سرمایه‌گذاری، باعث کاهش چشمگیر میزان نرخ رشد موجودی سرمایه در اقتصاد شد. میانگین نرخ رشد موجودی سرمایه، طی سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۶، ۲.۲ درصد و طی سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰، ۰.۲ درصد بود که حاکی از عواقب اجرای این سیاست است. با کاهش نرخ سرمایه‌گذاری‌ها در سال‌های اخیر و رکود تولید، نیاز به نهادی که بتواند خلأ سرمایه‌گذاری در بخش‌های کلیدی و مولد اقتصاد را پر کند، بیش از پیش حس می‌شود. بانک‌ها به دلیل بهره‌مندی از قدرت خلق پول و دسترسی به انواع روش‌های تأمین مالی، می‌توانند خلأ سرمایه‌گذاری در بخش‌های استراتژیک را تکمیل کنند.

ضرورت احیای نقش راهبردی بانک‌ها در سرمایه‌گذاری‌های مولد

بانک‌ها می‌توانند نقش مهمی در تامین مالی طرح‌های زیربنایی، تولیدی و نوآورانه داشته باشند. در شرایطی که بخش خصوصی توان پشتیبانی مالی از طرح‌های بزرگ را ندارد، ورود بانک‌ها به سرمایه‌گذاری مستقیم یک ضرورت محسوب می‌شود. این نهادهای مالی قادرند با تمرکز بر طرح‌های صادرات‌محور و صنایع پیشران، ارزآوری و رقابت‌پذیری اقتصادی کشور را افزایش دهند. این رویکرد می‌تواند باعث کاهش وابستگی به واردات، افزایش تولید ناخالص داخلی و ایجاد اشتغال شود. سرمایه‌گذاری مستقیم و هدفمند حتی می‌تواند منجر به بهره‌وری بیشتر اعتبارات بانکی شود. با توجه به فرصت‌های از دست رفته رشد اقتصادی طی یک دهه اخیر، اکنون زمان آن رسیده که بانک‌ها بطور فعال در عرصه بنگاه‌سازی و سرمایه‌گذاری‌های مولد و راهبردی ورود کنند. بانک‌ها با تکیه بر توانایی‌هایی شرکت‌های زیرمجموعه خود همانند شرکت‌های تأمین سرمایه، صرافی و بیمه، می‌توانند به‌عنوان حامی اصلی تولید عمل کنند. این حمایت می‌تواند ریسک سرمایه‌گذاری‌ها را کاهش داده و مسیر رشد بنگاه‌های مولد را هموار کند. ضمن اینکه عدم تصمیم‌گیری و ایجاد فرصت در این زمینه به صورت فعالانه، منجر به انحراف سرمایه‌گذاری بانک‌ها از بخش‌های مولد و هدف می‌شود.

چارچوب نظارتی و راهکارهای هدایت سرمایه‌گذاری بانک‌ها

سیاست‌گذار می‌تواند صنایع خاصی را شناسایی کرده و بانک‌ها را به سرمایه‌گذاری در آن‌ها ترغیب کند. این صنایع باید با ماهیت تخصصی بانک‌ها و نیازهای راهبردی کشور هم‌خوانی داشته باشند. از سویی سازوکارهایی برای جلوگیری از انحصار بانک‌ها در حوزه‌های خاص باید تدوین شود تا رقابت‌پذیری اقتصادی حفظ شود. بانک‌ها باید ملزم شوند که پس از توانمندسازی شرکت‌ها و بهره‌مندی از سود سرمایه‌گذاری‌ها، بنگاه‌ها را در بستر شفافی همانند بازار بورس اوراق بهادار واگذار کنند. ایجاد نهادهای نظارتی مستقل و شفاف‌سازی سیاست‌ها و ابزارها، می‌تواند مانع از سوء استفاده از قدرت خلق پول بانکی در این مسیر شود. با اجرای دقیق و پیگیرانه راهکارهای پیشنهادی، می‌توان به بهبود عملکرد نظام بانکی و افزایش کارایی اقتصاد کمک شایانی کرد.

Alborz.payam@gmail.com

مفقودی
سند کمپانی و برگه سبز خودرو وانت کابرا دوکابین مدل ۱۳۹۳ به رنگ سفید روغنی به شماره انتظامی ۷۲ ایران ۱۵۲ م ۵۸ و شماره موتور SLX۷۵۷۵ و به شماره شاسی NAGP۲PF۲۲EC۸۱۵۹۸۱ به نام حوریه سادات میر احمدی عربی مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می باشد .
بابلسر